

Ünnepi beszédek

Szent Imre napra

Kedves Magyar Testvéreim!

Amikor valaki nagy utra indul, szükséges, hogy előre meghatározza utazásának célját s azt, hogyan érheti azt el legjobban. Így vagyunk az étellel, ezzel a legnagyobb uttal is. Gyermekkorunkban mindnyájunknak valami célt kell életünk elé állítani. De ugyan ki tudná megmondani, mi, vagy milyen szeretne lenni gyermekfővel? Erre valók történelmünk nagyjai, akik közül azt választjuk példaképül, aki legjobban tetszik nekünk. Ezt a példaképet először jól megismerjük, azután követni igyekezünk őt minden cselekedetünkben.

Látjátok, kedves gyermekeim, milyen nehéz idöket élünk. Észrevettétek már bizonyosan jó szüleitek beszélgetéséből is, mennyit kell küzdeniök, fáradniök szegényeknek, hogy megszerezzék a mindennapi kenyeret s ami még szükséges: ruhát, cipőt, a tankönyveket, írkákat, stb. Bizony, nagyon nehéz idöket élünk. Ezért van ma nagy szükség arra, hogy elétek, a magyar ifjuság elé olyan példaképet állítsunk, aki nemes példájával, tiszta és szép életével valóban mintaképe lehet minden magyar gyermeknek és ifjunak. Erre ma kétszeres okunk van. A mi drága hazánk, Magyarország öt részre tépve szenved. Új honfoglalókra van szüksége, akik birtokukba veszik megint Szent István örökét teljes egészében! Erre a munkára pedig csak lelkében tiszta, makulátlan, s jellemében szeplötelen ifjuság vállalkozhat. Nektek, gyermekeim nagy hivatások van! Erre tisztán a magatok erejéből még a legjobb szándék mellett is nehezen vállalkozhatnátok! Mit teszünk akkor, ha kevés az emberi erő? Segítséget kérünk a jó Istentől, aki kegyelmével mindig mellénk áll s célhoz segít. Szükségünk van azonban olyan közvetítőre is, aki közbenjár érdekünkben a jó Istennél. Ez a közbenjáró lesz azután a példaképünk.

Kis magyar testvéreim! Keresve sem találhatnánk jobb példaképet, mint első szent királyunk fiát, Imre herceget! Alakja ugy tűnik fel édesatyja, Szent István mellett, mint a százados tölgy tövében meghuzódó tavaszi ibolya. Egész lénye gyöngédséget, finomságot áraszt magából. Mántha már nem is ember, hanem valami magasabbrendű, földöntúli lény volna. Emberi gyöngeségnek, hibának nyomát sem látjuk nála! Pedig hus és vérből való ifju volt ő is, mint ti; emberi kedvtelésekkel, vágyakkal és kívánságokkal. De a róla szóló hagyomány letörölt arcáról min-

den földies vonást s alakját természetfölötti szépségbe öltöztette. Imre királyfi az Isten választottja volt. S akit Ő választ ki magának, az bizonyosan megérdemelte azt a nagy kitüntetést cselekedeteivel, egész életével! S hogy Imre királyfi valóban rászolgált erre a nagy-nagy jutalomra, bizonyítja az is, hogy egyháza halála után kiválasztottjai közé, a szentek diszes sorába iktatta.

Bizony, kedves gyermekeim, boldog lehet az az ország, amely olyan tündöklő példaképet állíthat ifjúsága elé, mint hazánk Szent Imre hercegből és nemes életében elétek.

Ha rágondolok, előttem látom. Ifju... deli szép magyar ifju... egyik kezében lilium, a tisztaság jelképe, a másikkban kard, az erő, az elszánt akarat kifejezője. Alakján tavaszi üdéséget látok, a szemében valami örökös magasbanézést, mintha mindig azt nézné, kérdezné onnan, felülről, vajjon jól, helyesen cselekedtem-e? Egész lelkét a mély vallásosság árasztotta el, mint tavaszi mezőt a záporozó napfény. De azért meglátta a földi dolgokat is s azok elérésére is nagy gondot fordított. Jártas volt a tudományok világában éppugy, mint a harci erényekben. Tanulni sokat és szívesen tanult, ugyanakkor a testét is edzette, mintha csak követte volna a régi mondást: ép testben ép lélek! Talán senki jobban nem forgatta nálánál a kardot, a nyilat, a dárdát, nem ülte meg jobban a lovat, ha versenyre kelt ifju társaival. De azután nem elégedett meg ennyivel: a test edzése, fejlesztése mellett gondot fordított a lélek tisztaságára, nemesítésére is. Társaival nemes és jólelkű volt, a szegényekkel szemben kegyes, a bűnösökkel irgalmas, a kérőkkel megszáno, az ellene vétőkkel szemben pedig megbocsátó. Reá valóban elmondhatjuk azt, hogy szép testében szép, ragyogó lélek lakozott.

Látjátok, kedves magyar kis testvéreim, ilyeneknek szeretnélek látni benneteket is!

Ugy-e, szeretnétek boldogok lenni már itt, e földön is? De mit gondoltok, hogyan lehet valaki boldog? Mi adja meg a földi boldogságot? A hősiesség, vagy a torna, a sportok, az uszás, ökölvívás, futás vagy a labdajáték? Talán a nagy tudás, vagy aki valami nagy dolgot feltalál? Bizony, kedves fiaim, az igazi boldogságot csak azok a nagy emberek érték el e földön, akik saját magukat győzték le elsősorban! Ugy-e, csodálkoztok ezen? Tehát nem a diadalmas hadvezér, aki az ellenségén aratott győzelmet? Nem a tudós, aki legyőzte az ismeretlent? Nem a felfedező, aki idegen, eddig nem ismert földrészekre vezette el embertársaait? Vagy nem az a híres amerikai repülő, aki először kelt át repülőgépén Amerikából Európába? Vagy talán a világbajnok uszó, a nagy és nevezetes Csik?

Igen, fiaim, ők hirt, nevel szereztek a magyarságnak, büszkéek is vagyunk reájuk! De hogy ez a nagy dicsőség boldoggá tette-e őket, azt nem merném állítani. Nem tudom, ha megkérdeznénk őket, azt válaszolnák-e, hogy ők már boldogok. Mert a győztes hadvezért egyszer mégis csak legyőzhetik. A tudóst is tulszárnyalhatják később, más nagy tudásu emberek. A felfedezőt idővel talán épp-ugy elfelejtik, mint más embert. A feltalálóról sem emlékezünk meg sokszor. Csik Ferit pedig előbb-utóbb legyőzik más, fiatalabb jó uszók.

Akkor tehát mégis igaz lesz, hogy az a legboldogabb, aki önmagát győzi le, az önmaga vágyait, kényelmét, rossz kívánságait, lustaságát, rosszra való hajlamait, stb. Gondoljátok csak gyermekeim, minden ilyen rosszra való hajlamunk egy-egy erős, nagy ellenségünk! Ugy-e, milyen nehéz ezeket az ellenségeket legyőzni! Vagy gondoljátok csak el, mekkora erő kell ahhoz, hogy megtanuljuk a leckét akkor, ha a szomszéd Pista olyan szép dolgokkal csábítgat a labdázásra! Vagy mekkora erő kell ahhoz, hogy meg ne kóstoljuk azt a szép lekvárt, ott az edényben, amit édesanyánk éppen ma tett el télire. Pedig hogy mosolyog reánk, szinte csábítgat; mintha mondaná: hiszen ezt a két-három nyalakodást úgy sem veszi észre az édesanyád! Csak rajta, kóstolj meg cibora! Meg aztán nem nagy akarat kell ahhoz, hogy idejében felkeljünk télen, amikor pedig olyan hideg van kint s olyan jó volna azt mondani az édesanyánknak, hogy mondja azt a tanító bácsinak, betegek vagyunk s azért nem mehetünk az iskolába?

Hát bizony, kedves gyermekeim, én azt mondom, hogy az, aki le tudja győzni önmagát, az a legnagyobb hős a világon! Hős, mert a bennünk levő legnagyobb ellenséget, a rossz indulatokat és vágyakat gyűrjük le. De ugyanakkor okosnak is kell lennünk a legjavából, hiszen meg kell értetnünk magunkkal, hogy az, amit tenni akarunk vagy szeretnénk, az másnak kárt okoz, vagy beleütközik a jó Isten parancsaiba! Bizony, ez is önmagunk legyőzésével jár ám! De még ez sem elég! Még feltalálónak is kell lennünk: még hozzá valóságos Edisonnak, hiszen azt az utat kell feltalálnunk a sok közül, amely — a jó Istenhez vezet! Hej, Istenem, de sokan keresték már ezt az utat, hiába! Mert nem voltak jó felfedezők, mert nem magukban, a maguk lelkében keresték ezt az utat, hanem máshol, pénzben, vagyonban, bűnben, kéjben, becsstelen-ségben, a mások megkárosításában, paráznaságban, stb. Pedig ez az út itt van bennünk, mindnyájunkban: csak kevesen vannak, akik észreveszik s rálépnek, hogy megtalálják az Istent! S végül még művésznek is kell lennünk, hogy igazán legyőzhessük önmagunkat, mert nekünk nem

kőbe, ércebe, vagy vászonra, hanem a lelkünkre kell festenünk a jó Isten képét és egyetlen fiának, az Ur Jézusnak hasonlatosságát!

Látjátok, kedves fiaim, ezért mondom azt, hogy az a legnagyobb, a legboldogabb ember a világon, — aki önmagát tudja legyőzni!

Hát vannak ilyen emberek a földön, akik le tudják győzni önmagukat, az önmagukban levő rossz tulajdonságokat? Vannak bizony. Ilyen volt Imre királyfi is!

Királyfi volt, de sohasem lett Magyarország királya, mert még mielőtt az lehetett volna, elszólította őt az Ur, hogy királya, példaképe legyen minden magyar ifjunak! A földi királyok élnek 30—40 évig, azután meghalnak, s más lesz helyettük az uralkodó, Szent Imre kilencszáz év óta uralkodik már a magyar ifjuság lelkén! s uralkodni akar mindaddig, amíg magyar ifju lesz a földön.

Tudjátok, mi tette őt méltóvá erre a nagy jutalomra? Két példaképet választott ő is magának: a világ bűneit megváltó názáreti Jézus ifju alakját és édesanyját, a Magyarok Nagyasszonyát.

Hogy mit jelentett az Ur Jézus munkája, a világ megváltása, azt jól látta kicsiben édesatyja, Szent István munkájában, aki egész életét arra szánta, hogy országát, magyarjait az Istenanya országává, népévé emelje. Ebben volt az ő atyjának igazi nagysága, mert le tudta győzni önmagát, s mert belátta, hogy a kereszténységben még olyan fiatal népnek önmagát legyőzni tudó királyra van szüksége. Imre királyfi ezért választotta a korona helyett a lilomot, a tisztaság jelképét, s ez tette őt szentté, halhatatlanná, az ifjuság példaképévé.

Amikor alig huszonnégy éves korában magához szólította őt az Ur, megállott fénye a magyarok egén, hogy rávilágítson arra a lelki tisztaságra, amely legnagyobb ékessége minden ifjunak. Fiaim, ti még nem tudjátok, de olvashatjátok a történelemben, hogy nem pusztulhat el az a nemzet, amelynek fiai megmaradnak az erkölcsi tisztaság szeplőtelenességében, de elkorhasztotta még a leg-erősebb nemzeteket, birodalmakat is az erkölcstelenség, a léhaság, ha nem önmaguk legyőzésével, hanem tengernyi népek és országok leigázásával akarták megszerezni boldogságukat. Mert ahol ledöntik a tiszta erkölcs oltárait, ott a bűn úti fel a fejét, ott a gyűlölet, a mások megkárosítása, becsapása, üldözése lesz urrá; ott nem az önzetlen szeretet, az igazságosság, a kegyesség, irgalmasság uralkodik, amely másokon akar segíteni. Ahol a test kényelmét keresik, ahol a test vágyait akarják kielégíteni mindenekfölött, ott felüti fejét a kapzsiság, az aljas üzérkedés, az élvezethajszolás, ott egymásnak mennek az em-

berek, ott nyomor tanyázik, ott boldogtalan lesz minden szív, s romokba omlik minden rend és béke.

Ugy-e, gyermekek, mi élni akarunk, élni és dolgozni, hogy a Magyarok Nagyasszonyának országa újra nagy legyen, újra egész s egy legyen! Mi fel akarjuk támasztani a porba hullott ezeréves országot. Ehhez pedig olyan honfoglalókra van szükség, akik Imre királyfit vallják példaképüknek, benne látják vezérüket, őt követik minden cselekedetükben.

Imre királyfi velünk van, hív, szólít bennünket, hogy élére állva seregünknek, visszafoglaljuk vele és általa édesapja országát: az ezeréves szép, nekünk a legdrágább Magyarországot!

Kövessétek szívvel-lélekkel példaképeteket: Imre királyfit!

Szent Erzsébet napra

Kedves Gyermekeim!

Összejövünk minden év novemberében e napon, hogy megemlékezzünk egy magyar királyleányról, aki azzal tette halhatatlanná nevét, hogy nagyon szerette az elhagyottakat s a szegényeket. Képeit, szobrait ott látjuk templomainkban, a köztereken s ahogy elhaladunk előtte, arra figyelmeztet bennünket: teljesítsük mi is az isteni parancsban reánk rótt köteleességünket úgy, amint azt e magyar királyleány, Árpádházi Szent Erzsébet cselekedte.

Talán sohasem volt még annyi a nyomor, a szegénység a földön, mint napjainkban. Bárhová tekintünk, ott látjuk a sötét képet, amelyet az inség, az elhagyatott szegénység fest szemünk elé. Éhező édesanyák, karjukon táplálékért siró gyermekkel! Milyen szomorú látvány az ilyen! Nincs szívfájdítóbb érzés talán a világon e kép-nél, s mégis, ma is vannak, sőt talán többen, mint gondolnánk, akik érzéketlenül mennek el a világ legmegrázóbb képe előtt, pedig tudnának rajta segíteni, csak érzéketlenek a nyomorúság, a kétségbeesett szegénység iránt. Pedig de eszébe juthatna az ilyen szívtelen, könyörtelen embereknek: ma neked, holnap nekem! Igen, gyermekeim, az élet sokszor megteszi ezt a tréfát a szívtelennel: a hatalomból, gazdagságból, a fényes palótából kiforgatja egykettőre a szívtelent s akkor... maga is megtanulja a szegénység gyötrő fájdalmát, de ki szánja még azt, aki maga könyörtelen, irgalmatlan volt a szegényekkel szemben?

A mai magyar leányoknak nem lehet szebb, követésre méltóbb példaképet, védőszentet állítani a mi